

جزوه جامع عربی یازدهم تجربی و ریاضی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

الدرس الثانی: فی محضر المعلم: در حضور معلم

شرح المفردات (توضیح کلمات)

کلمه	نوع کلمه	ترجمه
الْحَصَّة	اسم	زنگ درسی (مترادف: جزء، قِسم)
مُشَاغِب	اسم فاعل	اخلال گر (مترادف: مُخل)
يَضُرُّ	فعل مضارع - ثلاثی مجرد	ضرر می‌رساند
سلوك	اسم	رفتار (مترادف: عمل، تصرف)
يَلْتَفِتُ	فعل مضارع - ثلاثی مزید	روی برمی‌گرداند
تارة	اسم	یک بار (مترادف: أحياناً، مرة)
يَهْمِسُ	فعل مضارع - ثلاثی مجرد	آهسته سخن می‌گوید
السَّبَّوْرَة	اسم	تخته‌سیاه (مترادف: اللوحة)
تَعْتَنًا	اسم - مصدر ثلاثی مزید	مچ‌گیری
يَتَنَبَّه	فعل مضارع - ثلاثی مزید	آگاه می‌شود
الالتفات	اسم - مصدر ثلاثی مزید	روبرگرداندن
التبجيل	اسم - مصدر ثلاثی مزید	بزرگداشت (مترادف: التكریم)
كاد	فعل ماضی (بیانگر نزدیکی وقوع فعل)	نزدیک بود
أَجَلَ	اسم تفضیل	گران‌قدرتر
أنفس	اسم - جمع مكسر (نفس)	جان‌ها (منظور: انسان‌ها)

جزوه جامع عربی یازدهم تجربی و ریاضی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

اعلموا

أُسْلُوبُ الشَّرْطِ وَ أَدَوَاتُهُ

اسلوب شرط و کلماتش

اسلوب شرط: به جمله‌ای گفته می‌شود که به وسیله آن، انجام یا تحقق کاری را وابسته (مشروط) به کاری دیگر می‌دانیم. برای چنین هدفی از کلماتی (اسم-حرف) به نام ادوات (کلمات) شرط کمک می‌گیریم. ادوات شرط عبارتند از:

ادوات شرط	ترجمه
حرف شرط «إِنْ»	اگر
اسم شرط «مَنْ»	هر که
اسم شرط «مَا»	هر چه

ادوات شرط در جملات، بر روی دو فعل تأثیر می‌گذارند؛ به فعل اول که شرط تحقق فعلی دیگر است، فعل شرط و به فعل دوم که جواب و نتیجه انجام فعل قبلی است، جواب شرط می‌گویند. این ادوات در معنا و گاهی هم در لفظ فعل و جواب شرط تأثیر می‌گذارند. این تأثیرات به این شکل ملاحظه می‌گردد:

أ) **معنا:** فعل شرط (ماضی ساده یا مضارع اخباری) به مضارع التزامی و جواب شرط (ماضی ساده یا مضارع اخباری) به مضارع اخباری ترجمه می‌شود. مثال:

إِنْ اجْتَهَدْتَ فِي أَعْمَالِكَ نَجَحْتَ فِيهَا اگر در کارهایت تلاش کنی در آنها موفق می‌شوی
←
 إِنْ تَجْتَهِدْ فِي أَعْمَالِكَ تَنْجَحْ فِيهَا:

ب) **ساختار:** در صورتی که هر کدام از این دو فعل، مضارع باشند به این ترتیب تغییر می‌یابند:

علامت ضمه (ُ) به (ِ) تبدیل و علامت «ن» در آخر فعل مضارع (به جز صیغه سوم شخص جمع) حذف می‌گردد.

- مَنْ يُجَاوِلْ كَثِيراً يَصِلْ إِلَى هَدَفِهِ: هر که بسیار تلاش کند به هدفش می‌رسد.

جزوه جامع عربی یازدهم تجربی و ریاضی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

- ما تزرعوا في الدنيا تحصدوا في الآخرة: هر چه در دنیا بکارید در آخرت برداشت می کنید.
- إن تفكّر في أعمالك تنجح فيها: اگر در کارهایت بیاندیشی در آنها موفق می شوی.

نکته ۱: گاهی جواب شرط به شکل جمله اسمیه هم می آید. مثال:

مَنْ يَتَفَكَّرْ فِي عَاقِبَةِ الْأُمُورِ فَهُوَ نَاجِحٌ: هر که در فرجام کارها بیاندیشد موفق می گردد.

نکته ۲: حرف «إذا» اگر برای بیان انجام مشروط کاری در زمانی خاص مورد استفاده قرار بگیرد، یکی از ادوات شرط و به معنای (هرگاه) است. مثال: إِذَا فَكَّرْتَ قَبْلَ الْكَلَامِ قَلَّتْ أخطاءُكَ: هرگاه قبل از سخن گفتن بیاندیشی اشتباهات کم می شود.

ولی اگر به منظور بیان انجام مشروط یک مورد استفاده قرار نگیرد، فقط یک قید زمان و به معنای (زمانی، هنگامی که) است. مثال:

إِذَا رَجَعْتُ إِلَى الْبَيْتِ كُنْتُ قَدْ أَدَيْتُ وَاجِبَاتِكَ الْمَدْرَسِيَّةَ: هنگامی که به خانه برگشتم تکالیف مدرسه‌ات را انجام داده بودی.

خلاصه درس

۱. ادوات شرط کلماتی هستند که برای بیان انجام یا تحقق مشروط کاری استفاده می شوند.
 ۲. ادوات شرط شامل حرف شرط «إن» و دو اسم شرط «مَنْ» و «مَا» می شود.
 ۳. ادوات شرط قبل از دو فعل (مضارع - ماضی) قرار می گیرند؛ به فعل اول «فعل شرط» و به دومی «جواب شرط» می گویند.
 ۴. ادوات شرط غالباً موجب تغییر در فعل مضارع (به جز سوم شخص جمع مونث) می شوند. به این شکل که: علامت ضمه (ُ) به (نْ) تبدیل و علامت «ن» در آخر فعل مضارع (به جز صیغه سوم شخص جمع) حذف می گردد.
 ۵. فعل شرط (چه مضارع باشد و چه ماضی)، غالباً به صورت مضارع التزامی و جواب شرط به شکل مضارع اخباری ترجمه می گردد.
 ۶. حرف «إذا» به دو شکل دیده می شود: ۱- قید زمان (هنگامی که) ۲- ادوات شرط (هرگاه)
- اختبر نفسك: مَيِّزْ فِعْلَ الشَّرْطِ وَجَوَابَهُ فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ ثُمَّ تَرجمها.

جزوه جامع عربی یازدهم تجربی و ریاضی تألیف: نعمت اله مقصودی سال تحصیلی: ۱۳۹۶

۱- مَنْ لَا يَسْتَمِعُ إِلَى الدرسِ جَيِّدًا يَرْسُبُ فِي الامتحان.

۲- إِنَّ تُطالِعُوا كتابَ «مُنِيَةِ المريد» يُساعِدُكم فِي كتابة الإنشاء.

۳- إِنَّ تَقْرَأُ إنشاءَكَ أَمامَ الطلابِ فسوف يَتَنَبَّهُ زميلُكَ المُشاغِبُ.

۴- ما تَزْرَعُ فِي هذِهِ الدنْيا تُحْصِدُها فِي الآخِرَةِ.